

Hans Söderström
Stadsmiljö
08-508 261 23
hans.soderstrom@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2009-04-14

Angående miljövänlig halkbekämpning med socker i vägsaltet. Svar på skrivelse från Per Ankersjö (c)

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Skrivelsen

I skrivelsen föreslås att nämnden inleder ett pilotprojekt med inblandning av en viss del socker i vägsalt som används vid halkbekämpning. Författaren hänvisar till försök som utförs av Vägverket, samt att det finns miljöskäl som talar för att minimera saltmängden.

Analys och konsekvenser / Trafikkontorets synpunkter

I Stockholm sprids storleksordningen 6000 ton vägsalt för halkbekämpning främst på det högtrafikerade vägnätet men en viss del även på gång och cykelbanor och då i kombination med sand eller stenkross. Statistiken visar att de utspridda saltmängderna historiskt ligger på samma nivå de senaste 10 åren. Detta innebär dock en minskning i förhållande till 1970 och 80 talet då betydligt större mängder

spreds. Anledningen till minskade saltmängder kan möjligen vara gynnsammare vintrar under senare år, men den troligaste förklaringen är nog att saltets negativa effekter har uppmärksammats och en aktiv styrning har skett från kontorets sida för att minska saltspridningen. Det finns anledning att ytterligare minska saltspridningen samtidigt som halkfrihet på trafikantytorna måste säkerställas.

Vägverket har sedan vintern 2004/2005 testat 25- 50% inblandning av sockerlösning (glukos/fruktos) som ersättning till motsvarande mängd salt (NaCl) i halkbekämpningen. Syftet med försöken är att minska mängden salt som sprids för att minska korrosion och minska negativ miljöbelastning.

Försöksverksamheten har bedrivits på en 20 km lång sträcka utanför Hagfors i Värmland samt denna vinter även på en motsvarande sträcka norr om Östersund. Ett utvärderingsprogram har genomförts. I Göteborg har utförts försök med sockerlösning som ett försök att binda partiklar. Kortfattat har följande erfarenheter redovisas från försöksverksamheten.

- Friktionsvärden är i huvudsak likvärdiga med ren saltlösning.
- Sockerblandningen smälter inte snö men medverkar till sänkning av fryspunkten.
- Korrosionen av metaller är lägre än saltlösning.
- Nuvarande framställning är energikrävande.
- Prisnivån för sockerråvaran är hög.
- Blandningen utgör energi för djur och organismer.
- Kan eventuellt medverka till bindning av partiklar.
- Kan ge upphov till lukt.

Vägverket anser att resultaten är intressanta och man avser att fortsätta försöksverksamheten de närmaste åren. Ur stadens synpunkt finner vi att det är viktigt att noggrant följa den försöksverksamhet som pågår. Vi konstaterar dock att försöken sker under helt andra förutsättningar än de som råder i Stockholm bl.a. vad gäller trafikmängd och omgivningsförutsättningar.

Det finns vissa faktorer som innebär att det är tveksamt om sockerinblandningen av salt i tätortsmiljö kommer att kunna tillämpas. Erfarenheterna från Göteborg innebär att sockerlösningen efter en tids användning ger upphov till stark lukt som upplevs som en olägenhet. Man registrerade även ökad halka när vägbanan torkade upp. Lösningen är också att betrakta som en energilösning för smådjur och organismer, vilket kan medföra ökade problem med gnagare.

Det som möjligen kan vara intressant att studera vidare är sockerlösningens effekt för dammbindning av PM10 vid sådana vägytor där partikelhalterna är höga.

Sådana försök bör då ske i samverkan med vägverket bl.a. med hänsyn till att utrustningen för tillverkning av lösningen disponeras av vägverket. .

Trafikkontorets förslag

Kontoret avser att följa den försöksverksamhet som nu sker inom vägverket med sockerinblandning. Vi avser även ta upp frågan med vägverket om en begränsad studie i tätortsmiljö i Stockholm för att utvärdera både halkfrihet, lokal påverkan och dammbindning. En jämförelse kan då ske med andra dammbindningsmetoder, samt påverkan på omgivningen.

Slut